

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
GRAD RIJEKA

Gradonačelnik

KLASA: 024-02/23-01/4-31

URBROJ: 2170-1-15-00-23-25

Rijeka, 23. 1. 2023.

Gradonačelnik je 23. siječnja 2023. godine donio sljedeći

z a k l j u č a k

1. Prihvaća se Informacija o provedbi savjetovanja s javnošću o Nacrtu prijedloga Odluke o pravu na novčanu pomoć samozaposlenom roditelju koji obavlja gospodarsku djelatnost obrta, u utvrđenom tekstu.

2. Tekst Nacrta prijedloga iz točke 1. ovog zaključka objavljen je 20. siječnja 2023. godine na www.rijeka.hr, a savjetovanje ostaje otvoreno do 18. veljače 2023. godine.

3. Nositelj provedbe savjetovanja iz točke 1. ovog zaključka je Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb.

GRADONAČELNIK

Marko FILIPOVIĆ

Dostaviti:

1. Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb,
n/r Karle Mušković i Anite Krištofić
2. Ured Grada, n/r Verene Lelas Turak
i Vesne Labudović Maržić

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
GRAD RIJEKA

**Odjel gradske uprave za zdravstvo i
socijalnu skrb**

KLASA: 500-02/23-02/1

URBROJ: 2170-1-05-00-23-1

Rijeka, 19.01.2023.

GRADONAČELNIKU GRADA RIJEKE
na razmatranje i usvajanje

**PREDMET: Nacrta prijedloga Odluke o pravu na novčanu pomoć samozaposlenom
roditelju koji obavlja gospodarsku djelatnost obrta**

Pripremila:
Anita Krištofić

PROČELNICA
Karla Mušković

K. Mušković

OBRAZLOŽENJE

Nacrta prijedloga Odluke o pravu na novčanu pomoć samozaposlenom roditelju koji obavlja gospodarsku djelatnost obrta

Sustav roditeljskih i roditeljskih potpora u Republici Hrvatskoj, reguliran je Zakonom o roditeljskim i roditeljskim potporama ("Narodne novine" broj 152/22) - u daljnjem tekstu: Zakon.

Zakonom se propisuje pravo roditelja i njemu izjednačene osobe na vremenske i novčane potpore, uvjeti i način njihova ostvarivanja i financiranja te tijela nadležna za provedbu Zakona u svrhu zaštite materинства, njege novorođenog djeteta i njegova podizanja, ravnopravne podjele prava i obveza skrbi o djetetu između oba roditelja te usklađivanja obiteljskog i poslovnog života.

Pojam korisnika roditeljskih i roditeljskih potpora, definiran je člankom 8. Zakona, a sukladno stavku 1. točki 2. istoga članka, korisnici roditeljskih i roditeljskih potpora su i djetetovi roditelji koji na temelju samozapošljavanja imaju priznat status osiguranika iz obveznog zdravstvenog i mirovinskog osiguranja, a koji obavljaju gospodarsku djelatnost obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti.

Sukladno članku 7. stavku 1. točki 6. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju ("Narodne novine" broj 80/13, 137/13 i 98/19) status osiguranika imaju osobe koje na području Republike Hrvatske obavljaju gospodarsku djelatnost obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti.

Naknada plaće tijekom korištenja roditeljskih prava određuje se od osnovice za naknadu plaće, pri čemu se razlikuje način izračuna osnovice za naknadu plaće zaposlenih osoba te samozaposlenih osoba odnosno osoba koje su samostalni obveznici plaćanja doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje temeljem obavljanja djelatnosti obrta i s obrtom izjednačene djelatnosti.

Naime, u kategoriji samozaposlenih osoba odnosno osoba koje su samostalni obveznici plaćanja doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje temeljem obavljanja djelatnosti obrta i s obrtom izjednačene djelatnosti, javlja se specifičan problem izračuna naknade plaće obzirom da se ovoj kategoriji građana, visina naknade određuje prema osnovici osiguranja za obračun i uplatu doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje na koju plaćaju doprinose.

Dakle, iako su u Zakonu zaposlene i samozaposlene osobe deklaratorno izjednačene, u praksi to nije slučaj, jer obrtnici plaćaju manje doprinose te im je stoga naknada plaće tijekom korištenja roditeljskih prava znatno niža od zaposlenih osoba. Stoga se može reći da ovakva državna praksa posredno onemogućuje roditelje da koriste dopuste u pravom smislu obzirom da kod realizacije navedenog prava za ove kategorije osoba, dolazi do nepravredno malih naknada koje utječu na sve težu odluku žena obrtnica da se odluče na majčinstvo.

Dotadni problem je utvrđivanje naknade plaće kod paušalnog obrta, koji je iz brojnih razloga, trenutno jedan od najpopularnijih načina za početak bavljenja poduzetništvom mikropoduzetnika. Obzirom da je idealan za poduzetnike početnike, a to su najčešće osobe mlađe životne dobi, sve veći broj mladih ljudi se odlučuje na ovakav oblik poduzetništva.

Međutim, ukoliko ove kategorije građana prilikom odlučivanja o zasnivanju obitelji i roditeljstva, odmah naiđu na prepreke pri ostvarivanju svojih roditeljskih prava, kao što je to izrazito niska visina novčane naknade, jasno je da će se teže odlučiti za roditeljstvo, a takva će odluka posljedično utjecati na stagnaciju populacijskog rasta i u gradu Rijeci.

Unatoč činjenici da obrtnik, kao i bilo koja druga pravna ili fizička osoba koja obavlja gospodarsku djelatnost može ostvariti pravo na roditeljsku odnosno roditeljsku naknadu, tijekom tog perioda obrtnik ukoliko je jedino zaposlena osoba u obrtu, obustavlja gospodarsku djelatnost pa stoga ne ostvaruje prihode.

U slučaju privremene obustave obavljanja samostalne djelatnosti koja je prijavljena nadležnom tijelu kod kojega je djelatnost registrirana i nadležnoj ispostavi Porezne uprave u roku određenom propisima o obrtu odnosno samostalnom obavljanju djelatnosti i Zakonom, godišnji paušalni dohodak utvrđuje se razmjerno broju mjeseci obavljanja djelatnosti,

dohodovni razred utvrđuje se na način propisan Pravilnikom o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti ("Narodne novine" broj 1/20), a porezna se obveza za to razdoblje ne utvrđuje.

Naime, sukladno članku 31. stavku 2. Zakona o obrtu („Narodne novine” broj 143/13, 127/19 i 41/20), obrtnik može privremeno obustaviti obavljanje obrta u trajanju do tri godine, kada koristi roditeljni, odnosno roditeljski dopust do navršene treće godine djetetova života, odnosno do osme godine djetetova života kada koristi pravo na njegu djeteta s težim smetnjama u razvoju, a pravo je priznato izvršnim rješenjem Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

Prepoznajući potrebe suvremene obitelji s djecom, od posebne je važnosti nastaviti proaktivno djelovati u smjeru stvaranja pozitivne, sveobuhvatne politike koja djeluje u korist obitelji kako bi se ublažio financijski teret obitelji te omogućilo bolje usklađivanje obiteljskih i poslovnih obveza.

Sukladno članku 73. stavku 1. Zakona, općina, grad, županija i Grad Zagreb, u svrhu propisanu Zakonom, odnosno u svrhu zaštite materinstva, njege novorođenog djeteta i njegova podizanja, ravnopravne podjele prava i obveza skrbi o djetetu između te usklađivanja obiteljskog i poslovnog života, svojim općim aktima mogu propisati način i uvjete za ostvarivanje prava roditelja na novčanu pomoć u većem opsegu od propisanog ovim Zakonom ili pružanje pomoći u naravi.

Stoga se Nacrtom prijedloga Odluke nastoji zaštititi samozaposlene roditelje koji obavljaju gospodarsku djelatnost obrta, a kojima je, iz svega gore navedenog, potrebno osigurati dodatnu socijalnu sigurnost, odnosno olakšati povratak na tržište rada nakon isteka roditeljnog, odnosno roditeljskog dopusta, s obzirom da stavljanjem u mirovanje obrta isti nemaju nikakve prihode.

Nacrtom prijedloga Odluke propisuju se uvjeti, način i postupak ostvarivanja prava na novčanu pomoć te se predlaže da Grad Rijeka iz gradskog proračuna, samozaposlenom roditelju koji obavlja gospodarsku djelatnost obrta, pod određenim uvjetima koji su taksativno navedeni u članku 3. Nacrta prijedloga Odluke, dodijeli jednokratnu novčanu pomoć.

Poslove u svezi s ostvarivanjem prava na novčanu pomoć iz Nacrta prijedloga Odluke, obavljat će upravni odjel nadležan za poslove socijalne skrbi.

U članku 3. Nacrta prijedloga Odluke, taksativno su navedeni uvjeti za ostvarivanje prava na novčanu potporu samozaposlenog roditelja koji obavlja gospodarsku djelatnost obrta, a koji moraju biti kumulativno ispunjeni.

Prvi uvjet za ostvarivanje prava na novčanu pomoć utvrđen je u podstavku 1. istoga članka, a kojim je određeno da samozaposleni roditelj ima registrirano sjedište obrta na području grada Rijeke.

Drugi uvjet utvrđen je u podstavku 2. istoga članka, a kojim je određeno da samozaposleni roditelj obavlja gospodarsku djelatnost obrta kao glavnu i jedinu djelatnost.

Treći uvjet određen je u podstavku 3. istoga članka, a kojim je određeno da je samozaposleni roditelj jedina zaposlena osoba u obrtu.

Nadalje je u podstavku 4. istoga članka, određeno da samozaposleni roditelj ostvaruje pravo na roditeljni, odnosno roditeljski dopust koje je priznato rješenjem nadležnog tijela na temelju činjenice samozapošljavanja.

Također, podstavkom 5. istoga članka, utvrđeno je da su samozaposleni roditelj i dijete s kojim roditelj živi u zajedničkom kućanstvu, a za koje ostvaruje pravo na roditeljni, odnosno roditeljski dopust, hrvatski državljani koji imaju prijavljeno prebivalište na području grada Rijeke, odnosno stalni boravak za strance.

Nadalje su za ostvarivanje prava na novčanu pomoć utvrđeni daljnji uvjeti: da iznos prosječne mjesečne naknade za korištenje roditeljnog, odnosno roditeljskog dopusta samozaposlenog roditelja, ostvarene (isplaćene) u posljednja tri mjeseca korištenja tog prava, ne prelazi 663,61 EUR, da je privremena obustava obavljanja djelatnosti obrta trajala šest ili više mjeseci neprekidno, te da je samozaposleni roditelj nakon privremene obustave obavljanja djelatnosti obrta nastavio obavljati djelatnost obrta (reaktivirao obrt).

Nacrtom prijedloga Odluke propisuju se uvjeti, način i postupak ostvarivanja prava na novčanu pomoć.

U članku 11. Nacrta prijedloga Odluke, utvrđuje se da će Odluka biti objavljena u „Službenim novinama Grada Rijeke“ te da će stupiti na snagu osmoga dana od dana objave.

Financijska sredstva za provođenje predložene Odluke osigurana su Proračunu Grada Rijeke, Odjela gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb za 2023. godinu, na programu 1153 Grad Rijeka - Prijatelj djece, na aktivnosti A115304 – jednokratna potpora za samozaposlene roditelje, u iznosu od 14.000,00 EUR-a.

Zakonom o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“ broj 25/13, 85/15 i 69/22), propisana je obveza jedinicama lokalne samouprave da pri donošenju općih akata kojima se utječe na interese građana i pravnih osoba provedu savjetovanje s javnošću.

Gradonačelnik Grada Rijeke je, ocjenjujući sadržaj ovoga akta takvim, s ciljem dobivanja povratnih informacija od zainteresirane javnosti u svezi predloženih rješenja isti uvrstio u Plan savjetovanja s javnošću za 2023. godinu, sukladno čemu će se nacrt ovoga akta objaviti na www.rijeka.hr, radi provedbe savjetovanja s javnošću u trajanju od 20.1.2023. do 18.2.2023. godine.

U skladu s navedenim, Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb predlaže Gradonačelniku Grada Rijeke da donese slijedeći

z a k l j u č a k

1. Utvrđuje se Nacrt prijedloga Odluke o pravu na novčanu pomoć samozaposlenom roditelju koji obavlja gospodarsku djelatnost obrta, u predloženom tekstu.

2. Tekst Nacrt prijedloga iz točke 1. ovoga zaključka objavit će se na www.rijeka.hr radi provedbe savjetovanja sa zainteresiranom javnošću, sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“ broj 25/13, 85/15 i 69/22).

3. Zadužuju se Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb, Ured Grada i Zavod za informatičku djelatnost za provedbu točke 2. ovoga zaključka.

Na temelju članka 73. stavka 1. Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama ("Narodne novine" broj 152/22) i članka 46. Statuta Grada Rijeke ("Službene novine Primorsko-goranske županije" broj 24/09, 11/10 i 5/13 i "Službene novine Grada Rijeke" broj 7/14, 12/17, 9/18, 11/18 – pročišćeni tekst, 2/20 i 3/21) Gradsko vijeće Grada Rijeke, na sjednici _____ 2023. godine, donijelo je

O D L U K U
o pravu na novčanu pomoć samozaposlenom roditelju
koji obavlja gospodarsku djelatnost obrta

Članak 1.

Ovom se Odlukom utvrđuju uvjeti, način i postupak ostvarivanja prava na novčanu pomoć samozaposlenom roditelju koji obavlja gospodarsku djelatnost obrta sa sjedištem na području grada Rijeke.

Riječi i pojmovi koji se koriste u ovoj Odluci, a koji imaju rodno značenje, odnose se jednako na muški i ženski rod, bez obzira u kojem su rodu navedeni.

Članak 2.

Sredstva za isplatu novčane pomoći iz članka 1. stavka 1. ove Odluke osiguravaju se u Proračunu Grada Rijeke (u daljnjem tekstu: Grad).

Poslove u svezi s ostvarivanjem prava na novčanu pomoć obavlja upravni odjel nadležan za poslove socijalne skrbi (u daljnjem tekstu: Odjel).

Članak 3.

Pravo na novčanu pomoć iz članka 1. ove Odluke, može ostvariti samozaposleni roditelj koji obavlja gospodarsku djelatnost obrta (u daljnjem tekstu: samozaposleni roditelj), ako ispunjava sljedeće uvjete:

- da ima registrirano sjedište obrta na području grada Rijeke,
- da obavlja djelatnost obrta kao glavnu i jedinu djelatnost,
- da je jedino zaposlena osoba u obrtu,
- da ostvaruje pravo na roditeljni, odnosno roditeljski dopust koje mu je priznato rješenjem nadležnog tijela kao samozaposlene osobe,
- da on i dijete s kojim živi u zajedničkom kućanstvu, a za koje ostvaruje pravo na roditeljni, odnosno roditeljski dopust, imaju prijavljeno prebivalište na području grada Rijeke, odnosno stalni boravak za strance,
- da iznos prosječne mjesečne naknade za korištenje roditeljnog, odnosno roditeljskog dopusta, ostvarene (isplaćene) u posljednja tri mjeseca korištenja tog prava, ne prelazi 663,31EUR,
- da je privremeno obustavio obavljanje djelatnosti obrta zbog korištenja prava na roditeljni, odnosno roditeljski dopust te da je obustava trajala šest ili više mjeseci neprekidno,
- da je nakon privremene obustave obavljanja obrta, nastavio obavljati djelatnost obrta (reaktivirao obrt).

Uvjeti iz stavka 1. ovoga članka moraju biti ispunjeni kumulativno.

Članak 4.

Odredbe ove Odluke koje se odnose na samozaposlenog roditelja djeteta, na odgovarajući se način primjenjuju i na osobu koja se na temelju odluke nadležnog tijela skrbi o djetetu ili kojoj je dijete povjereno na čuvanje.

Članak 5.

Novčana pomoć se isplaćuje u visini prosječne mjesečne roditeljne, odnosno roditeljske naknade, ostvarene (isplaćene) u posljednja tri mjeseca korištenja prava na roditeljnu, odnosno roditeljski dopust.

Novčana pomoć iz stavka 1. ovoga članka ostvaruje se na način da se samozaposlenom roditelju iznos novčane pomoći doznačuje putem banke.

Pravo na novčanu pomoć može se ostvariti samo jednokratno.

Članak 6.

Postupak za priznavanje prava na novčanu pomoć provodi Odjel na temelju zahtjeva samozaposlenog roditelja.

Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka podnosi se na propisanom obrascu.

Uz zahtjev potrebno je priložiti sljedeću dokumentaciju:

1. osobnu odnosno boravišnu iskaznicu samozaposlenog roditelja,
2. dokaz o upisu u registar obrtnika – pravomoćno rješenje o upisu u obrtni registar,
3. rješenje o roditeljskom, odnosno posvojiteljskom dopustu i/ili roditeljskom dopustu (potvrda HZZO-a o naknadi za vrijeme roditeljskog dopusta ili rješenje HZZO-a o pravu na dopust za njegu djeteta i naknadu plaće),
4. rješenje nadležnog tijela o privremenoj obustavi obavljanja djelatnosti obrta,
5. rješenje nadležnog tijela o ponovnom početku obavljanja djelatnosti obrta (reaktivaciji),
6. potvrdu prebivališta ili potvrdu stalnog boravka za samozaposlenog roditelja i dijete, ne starije od 30 dana,
7. presliku izvoda iz matične knjige rođenih za dijete samozaposlenog roditelja za koje ostvaruje pravo na roditeljnu, odnosno roditeljski dopust,
8. broj bankovnog računa samozaposlenog roditelja.

Članak 7.

Zahtjev iz članka 6. ove Odluke podnosi se u roku od 15 dana od dana ponovnog početka obavljanja djelatnosti obrta (reaktivacije) samozaposlenog roditelja.

Članak 8.

O zahtjevu za ostvarivanje prava na novčanu pomoć odlučuje Odjel rješenjem.

Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka dozvoljena je žalba.

Žalba se podnosi Gradonačelniku Grada (u daljnjem tekstu: Gradonačelnik) u roku od 15 dana od dana dostave rješenja.

Na žalbu iz stavka 3. ovoga članka ne plaća se upravna pristojba.

Odluka Gradonačelnika po žalbi je konačna i izvršna.

Članak 9.

Samozaposleni roditelj koji je ostvario pravo propisano ovom Odlukom, dužan je vratiti neosnovano primljenu novčanu pomoć, ako:

- je na temelju neistinitih ili netočnih podataka za koje je znao ili je morao znati da su neistiniti, odnosno netočni ili na drugi protupravan način ostvario pravo koje mu ne pripada,
- ako nije prijavio promjenu koja utječe na gubitak ili opseg prava za koju je znao ili je morao znati,
- mu je isplaćena novčana pomoć na koju nije imao pravo prema rješenju ili mu je pomoć isplaćena u većem iznosu od iznosa određenog u rješenju.

Članak 10.

Kada Odjel utvrdi okolnosti iz članka 9. ove Odluke, pozvat će samozaposlenog roditelja da neosnovano primljenu naknadu, odnosno pomoć vrati u roku od 15 dana od dana zaprimljene obavijesti o utvrđenim okolnostima.

Članak 11.

Ova Odluka stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenim novinama Grada Rijeke".